

Bøger | Nadja Pass

TALER

"Året vil blive husket for den betydningsfulde beslutning, som det danske folk traf om Danmarks medlemskab af det udvidede europæiske fællesskab." 1972

"En reduktion af energiforsyningen har i årets sidste måneder medført vanskeligheder, som i særlig grad har ramt de stærkt industrialiserede lande." 1973

"Under Prins Henriks og mine rejser rundt i Danmark har vi glædet os over den venlighed, hvormed vi og vore børn overalt er blevet modtaget." 1974

"Det er med bekymring, vi nu går ind i et nyt år, hvor så mange vil stå uden arbejde." 1977

"Vi er blevet et overflodssamfund – men hvordan lever vi med overfloden? Er vi blevet forkælede, egoistiske, og utaknemmelige?" 1982

"Når der først ligger 100 små stykker papir, så er det ikke så uskyldigt, så er det noget seriøst. Så er forureningen begyndt." 1986

"Muren blev nedbrudt, og skel, vi troede uoverstigelige, forsvandt... Det blev forår med tøbrud efter en lang, lang vinter." 1990

"Vi skal ikke lade os rive af med de mere sensationsprægede dommedagsprofetier, og som opskræmte flokdyr fare fra den ene ende af folden til den anden." 1997

"Den tirsdag eftermiddag i september, mens vi chokerede fulgte begivenhederne i New York og Washington, blev der lukket op for frygten." 2001

Gud bevare Danmark

Bogen *Tredive år med dronningens nytårstaler* er mere end en oplagt julegave til billedblads-fanatikere. Hvis man kan se bort fra billedtekster som "I de første sekunder af dronningens tale bliver mange danske kvindelige seere distraheret af dronningens usædvanligt smukke kjole," (1988) giver de 30 taler med tilhørende faktabokse og pressebilleder et komprimeret indblik i den moderne monarks samfundspolitik.

I sin 1982-tale definerer dronningen sit syn på nytårstalerne således: "For mig er det blevet den aften, hvor jeg kan henvende mig direkte til mange, mange mennesker og har mulighed for at tale om noget af alt det, der angår os alle, og som nytårstiden gerne får os til at tænke lidt mere over."

Som dansker lyder dette – efter 30 talers forløb – måske temmelig banalt. Men det er det ikke. I modsætning til sine pendanter på de europæiske troner har dronning-

Ny bog om dronningens nytårstaler skildrer

30 år gennem
30 taler
30 frisurer
30 pressefotos og
30 variationer
over temaet nytår

en nemlig skabt sin egen talegenre. Som taler sidder hun i den mærkværdige situation, at hendes taler, der skal godkendes af Statsministeriet, ikke må give udtryk for politiske holdninger.

Af de tre klassiske talegenerer – den politiske, den juridiske og lejlighedstalen – har hun kun den sidste til rådighed.

Hun må hverken tale for at flytte stemmer eller overbevisning, men udelukkende forsøge at skabe fællesskab og forståelse i sin komplekse målgruppe af nytårsstemte danskere.

Målgruppens kompleksitet og stigende interne konflikter er netop dronningens afsæt for de tankevækkende lejlighedstaler. I stedet for at tale partipolitik og konkrete sager har hun gjort det til sine lejlighedstalers 'politiske mål' at styrke danskernes fælles samvittighed. En balancegang, der i de kommende år kan blive nervepirrende, hvis hun ikke fremover kan tage for givet at dan-

skerne er enige om at begræde den svindende tolerance. I så fald vil selv disse opfordringer nemlig kunne fremlægges som politiske.

Stort set alle talerne understreger nytårets højtidelige stemning gennem en poetisk udlægning af årsskiftet. Ofte bruges en royal begivenhed til at understrege, at kongefamilien på en gang er noget specielt og en almindelig familie med glæder og sorger. Et vigtigt jubilæum eller en aktuell begivenhed danner hver gang udgangspunkt for hendes opsang eller ros til danskerne. Og hver tale afsluttes med hilsner og afslutningsmarkøren "Gud bevare Danmark".

Selvom man kunne have ønsket lidt større konsekvens i billedbruget og -behandlingen og en klarere tilkendegivelse af redigeringsprincipperne, kan man under læsningen tydeligt høre dronningens rigsdanske for sit indre øre. Man genkender hendes poetiske udlæg-

ninger af årsskiftet, der understreger den højtidelige stemning. Opdager hvordan hun hvert år bruger årets royale begivenheder til at understrege, at kongefamilien på en gang er ophøjet og en almindelig familie med glæder og sorger – og man følger, hvordan hun knytter årets vigtige jubilæer og aktuelle begivenheder sammen med sin opsang til danskerne.

Tilsammen giver de 30 taler dermed et godt indtryk af, hvordan dronningen gennem tiden har skabt sin egen genre ved at kombinere det højstemte, det personlige, det joviale, det taknemmelige og det holdningsprægede.

Anne Møller og Karsten Lindhart 30 år med dronningens nytårstaler | 199 kroner | Lademann | Udkommer i dag.